

OMŠENSKÉ

noviny

Vydáva obec Omšenie

ROČNÍK XXIII

ČÍSLO 1

marec 2017

CENA 0,10 Eur

Vydavateľ periodickej tlače Omšenské noviny (ďalej len PT) týmto v súlade s § 6 ods. 3 tlačového zákona oznamuje, že vlastníkom PT k 31.12.2016 bola obec Omšenie.

Karol Ondrejčka (1898-1961): Muž z Omšenia (Ján Kazík Ilavský)

Zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Omšenie

Obecné zastupiteľstvo obce Omšenie na zasadnutí dňa 14.12.2016 schválilo

- Stanovenú všeobecnú jednotkovú hodnotu pozemkov vo vlastníctve obce Omšenie vo výške 3,92 €/m². Hodnota pozemkov, ktoré budú zapísané do evidencie majetku k 31. 12. 2016 je celkom vo výške 414 932,04 €
- Dodatok č. 6 k VZN č. 1/2013 o určení dotácie na prevádzku, mzdy a správu školských objektov školám a školským zariadeniam so sídlom na území obce
- Upravený Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na I. polrok 2017
- Rozpočtové opatrenie č. 31/2016 – 37/2016
- Zostavenie a predkladanie rozpočtu obce na rok 2017 bez programovej štruktúry
- Rozpočet obce Omšenie na rok 2017, Záväzné úlohy, limity
- Plán zasadnutí Obecného zastupiteľstva v roku 2017
- Zámer predaja majetku obce z dôvodu osobitného zreteľa, a to pozemok EKN č. 5002/1 o výmere 75 m²
- Odkúpenie pozemkov v k.ú. Omšenie od pôvodných vlastníkov za účelom vybudovania prístupu k nehnuteľnostiam, nachádzajúcim sa v danej lokalite
- Všeobecne záväzné nariadenie obce Omšenie č. 5/2016 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Omšenie
- Preventívára požiarnej ochrany obce Omšenie – Jozefa Hrbáčka, bytom Omšenie
- Doplnenie člena likvidačnej a v poradovacej komisie – pracovníčku obce Mgr. Danu Homolovú

neschválilo

- Uzatvorenie Dohody o urovaní na základe predloženej textácie návrhu Dohody o urovaní v právnej veci žalobcu Mgr. Viktora Hlaváča proti žalovaným Základnej škole s Materskou školou Omšenie a Obci Omšenie
- Žiadosť a predbežný súhlas pre umiestnenie stožiaru novej Základňovej stanice GSM siete SWAN Mobile a.s. na pozemku vo vlastníctve obce Omšenie, uvedenom v žiadosti

pokračovanie na str. 2

zobralo na vedomie

- Správu z kontroly plnenia uznesení prijatých na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Omšenie zo dňa 19.10.2016 – splnené
- Správu o výsledku kontroly zameranej na kontrolu pokladničnej hotovosti Obecného úradu Omšenie
- Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu na rok 2017
- Návrhy rozpočtov na roky 2018 a 2019
- Podané žiadosti občanov

zrušilo

- Uznesenie č. 111/2016 zo dňa 12. 8. 2016, v ktorom schválilo zámer predaja majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa

Obecné zastupiteľstvo obce Omšenie na zasadnutí dňa 15.2.2017 schválilo

- Zadanie na územný plán obce Omšenie
- Všeobecne záväzné nariadenie obce Omšenie č. 1/2017 o niektorých podmienkach držania psov na území obce Omšenie. Prijatím tohto VZN sa ruší Všeobecne záväzné nariadenie obce Omšenie č. 1/2010 o niektorých podmienkach držania psov na území obce Omšenie
- Návrh a zaradenie textácie do Doplnku č. 1 Štatútu udeľovania ocenení obce Omšenie
- vykonanie aktualizácie pasportizácie hrobových miest na cintoríne v Omšeni, vyhotovenie novej fotodokumentá-

cie, označenie hrobových miest, lepenie tabuliek s číslami HM, vyhotovenie informačnej tabuľovej zostavy – grafika, situačný plán cintorína, menný zoznam grafika, spoločnosťou 3Wslovakia, s.r.o., Na vinohrady 59, 911 05 Trenčín – Zlatovce

- Rozpočtové opatrenie č. 1/2017 – 4/2017
- Finančnú spoluúčasť obce na projekte Prevencia kriminality v obci Omšenie – kamerový systém vo výške 3 000,- €
- Návrh na navýšenie počtu svietidiel verejného osvetlenia v obci Omšenie a návrh na zakúpenie stĺpov pre doplnenie verejného osvetlenia v obci Omšenie
- Predbežne žiadosť o odkúpenie vlastníckeho podielu obce na pozemku registra CKN č. 1532, zastavaná plocha a nádvorie s tým, že zúčastnené strany sa dohodnú na konkrétnych podmienkach odpredaja
- Žiadosť o súhlasné stanovisko k umiestneniu plánovanej telekomunikačnej stavby „Základňová stanica verejnej komunikačnej siete – stožiar s názvom TMOS spoločnosti O2 Slovakia, s.r.o s elektrickou prípojkou NN, lokalita obec Omšenie, parcela 3276/29, k.ú. Omšenie“
- Doplnenie člena kultúrnej komisie (Komisia pre rozvoj vzdelávania, kultúry, športu, cestovného ruchu, služieb a ochrany spotrebiteľa) – pracovníčku obce Mgr. Zuzanu Škrovánkovú
- predaj majetku obce z dôvodu osobitného zreteľa pozemok EKN č. 5002/1 o výmere 75 m²
- Opravu obecného stroja JCB a finančné prostriedky potrebné na jeho opravu

Mojimi očami

Vážení spoluobčania,
milí Omšeňáci!

Nie je tomu až tak dávno, čo sme sa rozlúčili so starým rokom a spoločne prekročili prah toho nového: väčšina z nás v nádeji, že by mohol byť krajší a lepší ako ten predchádzajúci. Príchod nového roka je pre mnohých z nás spojený s novými plánmi

a predsavzatiami. Tento slávnostný okamžik v sebe skrýva zakaždým niečo krásne a zároveň tajomné. Tajomné v tom, že by sme radi vedeli, aký bude ten nový rok: čo nás v ňom čaká, či sa nám bude dariť, či sa nám splnia naše plány a túžby.

Na začiatku nového roka zvykneme zvyčajne bilancovať, v myšlienkach sa vraciame späť a hodnotíme, čo všetko sme v uplynulom roku zažili a dosiahli. Nie je to inak ani pri pohľade na našu obec, ktorá sa môže za minulý rok pochváliť viacerými pozitívnymi výsledkami. Podarilo sa nám zrealizovať a splniť väčšinu úloh a cieľov, ktoré sme si pred-savzali. S potešením môžeme konštatovať, že aj po ekonomickej stránke je na tom naša obec skutočne dobre. Jedným z historicky najvýznamnejších projektov v našej obci, ktorý sa podarilo v priebehu posledných troch rokov zrealizovať, bolo vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci. Súčasne

s týmito prácami bola na hlavnej komunikácii a jej príľahlých nehnuteľnostiach prevedená výmena starého vodovodného potrubia za nové. Vyasfaltovali sa viaceré miestne komunikácie v hornej časti obce a na novú kanalizačnú sieť boli napojené všetky obecné budovy. Vďaka aktívnej pomoci vedenia Trenčianskeho samosprávneho kraja a Správy ciest TSK sa podarilo zrealizovať aj opravu poškodených úsekov hlavnej komunikácie vedúcej cez našu obec. Zrealizovalo sa odvodnenie miestnej komunikácie a parkoviska pri ihrisku, ako aj niektoré ďalšie činnosti zamerané na potreby občanov. Koncom uplynulého roka boli začaté prípravné práce na vyhotovenie územného plánu obce a úspešne sme sa zapojili do projektu s názvom Prevencia kriminality v našej obci, kde nám bol schválený projekt a finančné prostriedky na zakúpenie kamerového systému vo výške 10.000,- Eur. Okrem uvedeného to bolo už tradičné udržiavanie a kosenie verejných priestranstiev, cintorína, strihanie ovocných stromov, čistenie rigolov a zberných šácht, zimná údržba ciest a iné. Niektoré úlohy a činnosti, ktoré sme v uplynulom roku z časových alebo personálnych dôvodov už nestihli zrealizovať, sa budeme snažiť dokončiť v tomto roku. Po dlhom čakaní uzrel svetlo sveta aj projekt na rekonštrukciu chodníkov v našej obci. Ide o investíciu, ktorej realizácia bude hrađená z finančných prostriedkov obce a ktorá je rozdelená na viacero realizačných etáp po dobu štyroch až piatich rokov. V tomto roku by sme chceli zrekonštruovať časť chodníka vedúceho od Hájovne po dolnú potraviny Jednota. Pre tento rok máme naplánované aj vyasfaltovanie ďalších dvoch

miestnych komunikácií v obci. Niektoré projekty by sme radi zrealizovali cez našu Miestnu akčnú skupinu. Pri realizácii naplánovaných projektov bude potrebná aj vaša súčinnosť a spolupráca, preto by som si vás dovoľil v tomto smere požiadať o vašu pomoc a ústretovosť.

Aj v tomto roku sme pre vás pripravili viacero kultúrnych a spoločenských podujatí, či už to bol januárový obecný maškarný ples, tradičné omšenské fašiangy, nadchádzajúce oslavy Dňa matiek, Omšenské halušky, Mikulášsky jarmok a pod. V tomto roku si pripomíname aj 685. výročie prvej písomnej zmienky o našej obci: súčasťou osláv bude aj pestrý kultúrny a spoločenský program.

V mojom príspevku by som rád vyzdvihol a ocenil veľmi dobrú prácu niektorých miestnych organizácií, občianskych skupín a občianskych združení, ale aj prácu a snahu tých občanov, ktorí sa po celý uplynulý rok aktívne zapájali do spoločenského diania v obci a svojou prácou a vystupovaním prispeli nielen k obohateniu jej kultúrneho a spoločenského života, ale aj k jej zveľadeniu a napredovaniu. Moje poďakovanie patrí poslancom obecného zastupiteľstva, členom jednotlivých komisií, zamestnancom obecného úradu, zamestnancom škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,

podnikateľským subjektom v obci, vedeniu TSK, Správe ciest TSK, spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie, štátnym orgánom a všetkým tým, ktorí priložili ruku k spoločnému dielu, aby sme sa v našej obci mohli cítiť dobre a spokojne. Veľmi si túto vašu pomoc cením a vážim.

Milí spoluobčania! Mojim osobným želaním do budúcnosti je predovšetkým dobrá spolupráca s vami a dobré medziľudské vzťahy medzi občanmi našej obce, založené na vzájomnej úcte, porozumení a ústretovosti. Vážme si jeden druhého, pomáhajme si navzájom a nerobme si napriek. Na záver mi dovoľte prihovoriť sa vám krátku vinšom a popriať vám *zdravia, šťastia, lásky veľa, všetko čo si vaše srdce želá*. Prajem vám veľa zdravia, šťastia, lásky, pohody, radosti, spokojnosti, vzájomného porozumenia, aby sa vám splnili všetky vaše priania a predsavzatia. Prežite čo najviac krásnych chvíľ v kruhu svojich najbližších a priateľov. Rozdávajte okolo seba radosť a dobrú náladu. Prajem vám krásny, požehnaný a úspešný rok 2017.

Mgr. Alojz Marček, starosta obce

Šetrite miesto v kontajneri: ušetrite aj v peňaženke... Obaly zošliapnite, stlačte, rozložte...

Stlačením odpadu pred jeho vyhodením ušetríme nielen v kontajneri.

Nápojové kartóny z džúsov, mlieka alebo vína a PET fľaše rôznych veľkostí sú používané v globálnom meradle. Ročne sa na Slovensku predajú stovky milióny nápojových kartónov a PET fliaš. Vzhľadom na ich objemnosť kladú vysoké nároky na skladovanie vyprázdnených obalov.

Skôr než ich hodíme do triedeného zberu...

Nápojový obal musí byť čistý, rozrezaný a rozložený na plocho. To znamená, pred vyhodením ho zdeformujte ručným stlačením, zlisovaním alebo zošliapnutím. Kartónovú krabicu rozoberte a až tak ju vyseparujte. Dosiahnete tak výrazné úspory v nádobách na triedený zber.

Aký to má efekt? Zníženie frekvencie vývozov kontajnerov na triedený zber a tým úsporu financií.

Nezošliapnuté krabice zaberajú zbytočne veľa priestoru a zvoz odpadu je neefektívny.

Odpady

Obecný úrad v Omšeni sa stará o odpadové hospodárstvo v obci. Za základný poplatok pätnásť eur na rok má občan v Omšeni zabezpečenú komplexnú starostlivosť o odpady, ktoré na území obce vyprodukuje. Tento poplatok zahŕňa pravidelné vývozy komunálneho odpadu, odvoz objemného odpadu spreď jeho bránky na jar a v jeseni, odvoz konárov zo záhrady. Možnosti odovzdať do kontajnerov rozmiestnených po obci použitý textil, plasty, kde je spoločný zber pre plasty, tetrapakové obaly a kovové obaly z nápojov, ďalej kontajnery na sklo, papier a kartón. Použitý kuchynský olej môžu občania odovzdať na obecnom úrade, kde je kontajner na použitý olej. Tiež zdarma, v prípade záujmu, dostane občan vrecia na triedenie plastov. Ak ich naplní, tieto sú mu bezplatne odvezené v určených intervaloch od rodinných domov. V tomto poplatku je zahrnutá aj starostlivosť o verejné priestranstvá v obci - miestne komunikácie, cintorín. Patrí sem údržba, kosenie, zametanie, čistenie.

V obci sa v roku 2016 vyprodukovalo celkom 504 ton odpadu.

Z toho bolo 274 ton komunálneho odpadu, 100 ton objemného odpadu, 15 ton biologicky rozložiteľného a nerozložiteľného odpadu, 13 ton stavebného odpadu, 5 ton textilu a šatstva, cez 5 ton elektronického odpadu, 18 ton plastov, 43 ton skla, 23 ton papiera, jedlé oleje a tuky a iné.

Obec zaplatila v roku 2016 za nakladanie a likvidáciu odpadu celkom 41 716,- Eur.

Celkové tržby od občanov, za predaj vytriedených výrobkov a príspevky z fondov boli 38 700,- Eur.

Zo života našej školy

Po polročnom úsilí, ktoré bolo zavŕšené odovzdaním odpisov vysvedčení, našim žiakom padla dobre odmena v podobe detského karnevalu, ktorý bol organizovaný v spolupráci s obcou Omšenie dňa 2.2.2017 v športovej hale. V radostnej atmosfére sa naši žiaci výborne zabavili spolu s rodičmi, zatancovali si a zasúťažili v súťažiach, ktoré pre nich pripravili vyučujúci. K veselej fašiangovej nálade prispeli aj naši mladí výtvarníci svojimi dielkami, ktoré zhotovovali na hodinách výtvarnej výchovy a záujmových krúžkoch na tému fašiangové masky a prezentovali ich vo vestibule školy. Talentovaní recitátori sa zase predstavili v tradičnej súťaži v prednese umeleckej poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín. Do školského kola sa 15.2. tento rok zapojilo 39 žiakov. Športoví nadšenci, mladší žiaci z roč. 5. – 6. sa 17.2. zúčastnili na stolnotenisovom turnaji O pohár primátora Trenčianskych Teplíc. O nelátkových závislostiach – kyberšikane si žiaci z druhého stupňa pobesedovali s pracovníčkou Regionálneho úradu verejného zdravotníctva. Zaujímavá téma sa stretla s pozitívnym ohlasom. S netradičným nápadom prišli štvrtáci. Pravidelne navštevujú našich najmenších škôlkarov a pred poobedňajším odpočinkom im čítajú pekné rozprávky. V rámci Roka čitateľskej gramotnosti sa žiaci 3.-4. roč. zapojili do projektu pána spisovateľa Daniela Heviera, v ktorom prostredníctvom e-mailovej komunikácie so spisovateľom budú riešiť úlohy, výzvy, zadania a iné aktivity, a tak sa spolupodieľať na príprave a vydaní série kníh.

Mgr. Tatiana Pavlíková

Zápis do 1. ročníka

Nástup do školy je pre deti významné obdobie, kedy čas hier vymieňajú za čas školských povinností. Je to zároveň obdobie zvýšenej záťaže aj pre rodičov. Detskí psychológovia, špeciálni pedagógovia a výchovní poradcovia sa čoraz viac sústreďujú na psychickú a sociálnu pripravenosť detí pred nástupom do školy. V tomto duchu na zápise do 1. ročníka preukážu deti svoje schopnosti, zručnosti a kompetencie, ktoré získali v rodine, v materskej škole, či pri pozorovaní svojho okolia a komunikovaní so svojimi blízkymi – rodičmi, či starými rodičmi, súrodencami, rodinou a kamarátmi. Naša škola spolupracuje s pracoviskami Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktoré pomáhajú posúdiť, či je dieťa pripravené na školu a prípadne odporučia dieťaťu odložiť školskú dochádzku o jeden rok, prípadne poskytnú podnety a materiály na prípravu do školy. Malá pomôcka pre rodičov budúcich prvákov:

Čo by mal budúci prvák vedieť:

- poznať svoje meno, priezvisko a adresu bydliska. Vymenovať členov rodiny, poznať ich prácu;
- orientovať sa v okolí domu, poznať v okolí najdôležitejšie budovy;
- vedieť, kde je škola, poznať cestu do školy;
- osvojovať si základné pravidlá správania sa chodca v cestnej premávke, signály pre chodcov a dopravné značky;

- poznať najznámejšie profesie a druhy prác dospelých, stroje a náradia, s ktorými pracujú, ich funkciu;
- šetrne zaobchádzať s predmetmi;
- vedieť pomenovať bežné predmety v okolí, ich vlastnosti (farbu, tvar, veľkosť a pod.), určiť materiál, z ktorého sú zhotovené a jeho vlastnosti;
- poznať základné farby, rozlišovať doplnkové;
- rozoznávať časové označenie častí dňa, roka a postupne názvy dní v týždni;
- poznať a pomenovať najznámejšie kvety, kry, stromy, zeleninu, ovocie;
- poznať znaky ročných období;
- spoznávať základné prírodné zákonitosti, vedieť sa správať v prírode;
- poznať a pomenovať bežné domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá. Rozlišovať ich vonkajšie typické znaky, spôsob života a starostlivosť ľudí o ne;
- poznať a pomenovať časti tela, zmyslové orgány a zásady starostlivosti o zdravie;
- poznať vlastnosti piesku, hliny, kameňa, snehu, ľadu, vody, základné javy neživej prírody. Správne označovať prírodné javy (slnko, dážď, vietor,.....).

Predškolské dieťa si poznatky osvojuje najmä praktickou činnosťou a pomocou zmyslových orgánov. Všetko „nové“ nech vidí, počuje, ohmatá, ochutná, rozoberie, vyskúša. Takto získané poznatky budú pevným základom školského vzdelávania. (T. Beňová „Chystajte ma do školy“ (IRIS 1997))

Zápis do 1. ročníka základnej školy ZŠ s MŠ, Omšenie 629 pre nový školský rok 2017/2018 sa uskutočnil 20. apríla 2017 v priestoroch Základnej školy. Zápisu sa zúčastní aspoň jeden zákonný zástupca spolu s dieťaťom. Je potrebné priniest si so sebou **rodný list dieťaťa, občiansky preukaz zákonného zástupcu a žiadosť o prijatie do 1. ročníka a dotazník** (žiadosť a dotazník je

možné stiahnuť aj na webovej stránke našej školy: www.zsomsenie.edupage.org). Bližšie informácie budú včas zverejnené na webovej stránke školy, v materskej škole, v základnej škole i v miestnom rozhlase.

PaedDr. A. Marčeková – riaditeľka

Oslobodzovanie Omšenia

10. apríla 1945 bola naša obec oslobodená spod fašistickej nadvlády vojakmi rumunskej a sovietskej armády. Žijúcich pamätníkov týchto čias je z roka na rok menej, zostalo ich už len pár a práve preto je potrebné nastupujúcej generácii aspoň týmto spôsobom pripomenúť hrôzy vojny a nedovoliť, aby sa v našej spoločnosti opäť prebudil duch fašizmu a zopakovala sa história.

Po vypuknutí SNP koncom augusta 1944 cez Omšenie niekoľkokrát prešli slovenskí vojaci, ktorí sa postupne začleňovali do odbojových skupín, ale sa tu nezdržali. V miestnych školách (dolnej a hornej) sa vyučovanie začalo až 4. septembra, lebo približujúci sa front prinášal so sebou časté letecké poplachy, čoho dôsledkom bolo aj septembrové a októbrové prerušovanie vyučovania – niekedy i na dlhšiu dobu. V okolitých horách sa už postupne začali zdržiavať partizáni, ktorí mali za úlohu likvidovať silnú nemeckú posádku, čo obsadila Trenčianske Teplice. Nemci tam zriadili väznicu aj špeciálnu protipartizánsku jednotku SS „Jozef“, ktorej členovia boli prevažne z pohraničia a vedeli hovoriť po slovensky a česky. Pod vrchom Klepáč sa prezliekali do ukoristených šiat a chodili po okolitých dedinách. Z tohto poznatku uvedeného v brožúrke *Protifašistický odboj v Trenčianskych Tepliciach 1939-1945* autora K. Glamoša sa dnes môžeme domnievať, že neznámy, ozbrojený muž oblečený ako partizán, ktorý sa vo večerných hodinách 6. marca 1945 pod rúškom tmy samotársky pohyboval po Omšeni a sebavedome vykonával kontroly totožnosti, patril k tejto skupine SS. V osudný večer chladnokrvne zastrelil 21-ročnú Katarínu Čmelkovú, ktorá sa nemohla preukázať dokladom totožnosti, keďže ho mala v dome u tety svojej krstnej s ostatnými osobnými vecami. Bola to smutná chvíľa pre celú dedinu. Časť Nemcov z Trenčianskych Teplic sa presunula aj do Omšenia, kde sa usídlila v škole a v kultúrnom dome. V školách sa prestalo vyučovať. Ako uvádza kronikár *Pamätnej knihy obce diel II*. Pavol Fecek, medzi týmito nemeckými vojakmi sa zväčša nachádzali starí rakúski „Volkssturmu“ v počte asi 20 mužov. Po obci sa pohybovali do 9. apríla 1945. I keď vyzvedali, kde sa nachádzajú partizáni, k domácomu obyvateľstvu sa chovali slušne. Ba vyskytli sa prípady, že roľníkom za stravu a pár cigariet pomáhali pri poľných prácach. Bolo na nich tiež vidieť, že aj oni majú vojny dosť a radšej by pušky vymenili za poľnohospodárske nástroje. Keď sa v pondelok 9. apríla 1945 dozvedeli, že na Baračku prišli prieskumníci rumunskej armády, rýchlo sa zbalili a ustúpili do hôr smerom na Starý háj, Babu a Bartošovicu. Odtiaľ pozorovali blížiacich sa rumunských vojakov, ktorí v utorok 10. apríla napoludne už boli v obci a ubytovali sa so svojimi koňmi v hornej škole a v kultúrnom dome. Dôstojníci sa ubytovali na fare u dôstojného pána farára Kolomana Juszku. Od Valaskej Belej cez Dolnú Porubu – Hubokú prišiel aj oddiel sovietskych

vojakov. Ruský kapitán s ďalšími vojakmi sa ubytovali v hostinci u Jána Ilavského. Až teraz sa nad Omšením rozpútalá horúca peko. Nemci útočili mínometnou a delostreleckou paľbou. Rumunské a sovietske vojsko paľbu opätovali. Prvá črepina míny zmarila život mladému Adamovi Drahákovi ml. (*1917), ktorý v nešťastnú chvíľu v humne chystal krmivo pre dobytok. Vidiac vážnosť situácie utekali ostatní vyľakaní občania i so statkom skryť sa do Doliniek, Belákova, na Veľké lúky a do Ďurovej v domnienke, že tam im nebezpečenstvo hroziť nebude. Armády v obci zvädzali ťažké otvorené boje. Na územie Omšenia dopadlo približne 500 mín. Napokon rumunskí a sovietski vojaci po úporných bojoch prinútili Nemcov opustiť ich pozície. Najväčšiu ujmu na majetku mal Ján Porubčan, na ktorého dom padli 2 míny. Jánovi Malovi mína prerazila múr maštal'ky a zabila 2 kravy, vdove Žofii Kotešovej mína poškodila dom a zabila 1 kravu a na dom Kataríny Marčekovej padli 2 míny (do izby a na povalu). Poškodené domy mali aj Tobiáš Václav a kováč Karol Pfeiffer. Vojnovými udalosťami utrpelo aj zariadenie školy a kultúrneho domu. Omšenie bolo oslobodené 10. apríla 1945. Po vojne boli škody na majetku občanov odhadnuté na 1 mil. Kčs. Po prechode frontu bolo potrebné čo najskôr normalizovať verejný a súkromný život v obci. Túto úlohu prevzal na seba dňom 29. apríla 1945 novoutvorený tzv. Revolučný národný výbor na čele s predsedom Jozefom Černickým – bývalým richtárom, ktorý bol ponechaný na čele obce pre záslužnú prácu, preukázanú v najťažších časoch rokov 1943-1944. Podpredsedom sa stal 36-ročný Ján Slivka, všeobecne uznávaný ako človek múdry, rozvážny a spravodlivý. Prvoradou úlohou RNV bolo dať odstrániť míny z chotára vojskom z Trenčína, zabezpečiť protipožiarnu službu a vnútornú bezpečnosť obce, zásobovať obyvateľstvo potravinami, opraviť zničené mosty a cesty a v neposlednom rade zadovážiť kone na dokončenie poľných prác.

Marcela Malová

Získané informácie:

- 1) Kronika rímsko-katolíckej ľudovej školy v Omšeni
- 2) Pamätná kniha obce, diel II.
- 3) Kronika obce
- 4) K. Glamoš: Protifašistický odboj v Trenčianskych Tepliciach 1939-1945

Úsmev nedele

I.

Svitla krásna zimná nedeľa. Priezračná a jasná, taká aké bývajú v horách februárové rána s najkrajším azúrom na obzore... Pociťala som radosť sviežeho rána.

Mráz vyčaril na okenné tabule príbytkov celú exotickú kvetenu. Z jagavých kryštálov sú najrozmanitejšie druhy paliem a kaktusov. Slnko sa v nich kochá.

Milujem slnko a využívam jeho jas ku svojej poteche. Náhodným rozhodnutím v túžobnom okamihu si určím plán tohto dňa. Pôjdem hneď zrána do blízkej dedinky – Omšenia, zakotvenej v kráse venca malej Fatry.

Napochytre schystám si proviant na celý deň a beriem fotoaparát. Bude príležitosť urobiť si niekoľko snímok. Na nedeľné služby Božie si ľud oblieka svoj sviatočný kroj.

Nezabúdam ani na maškrtky pre deti. Vždy mám so sebou cukríky, jablká a figy pre svojich malých miláčikov. Za podarúnok vďačne vyštebocú drobné zaujímavosti a povodia ma po celej dedine...

Cesta trvá asi hodinu pohodlnej radostnej prechádzky. Z oboch strán ju sprevádza reťaz vyšších a nižších vrchov. Po ľavej strane sa v tesnej blízkosti až do polovice cesty vinie prítulná borina.

Mám pocit, že som v tatranskej ozdravovni. Mráz a slnko mi prežarujú pľúca. Zo snehobielych borovic prihovárajú sa mi roztomilé škulaťavé bytôstky sediace na vetvách. Na chvíľku zastanem a s porozumením sa k nim družím. Na každom konári stretávam sa s inakšími obyvateľmi zasneženého lesa. Slnce zostáva v tej istej radostnej nálade... Až na briežku pred dedinou zbadám, že na západnom nebi povalujú sa roztratené kúdole akýchsi mračien.

Ešte sa obzriem a biela dlaň hradskej podáva mi pozdrav „dovidenia“ na podvečer.

Zbehnem k prvej chalúpkke s belasým priečelím. Prišuchol sa k nej veselý lúč, môžem si spraviť momentku... A slnko mi pomáha i naďalej, celé dopoludnie. Vhuplo za mnou i do chudobných izbíc, aby zjasnilo skromnosť, pritisnutú pod nízkym krovom.

II.

Z druhej strany horskej reťaze – v Záhorí – to isté slnko chystalo niečo pre mňa. S nehybným úsmevom zaklopalo na okienka skromnej izbičky... Ostýchavo zasvietilo na malú postieľku, kde driemkal malý Tonko. Zdá sa, že malú rúčku vo sne natáhuje po zlatej lopte, čo sa k nemu prikotúľala oknom. Je nemotorný – akoby išlo o prvý, samostatný krok. Rozplakal sa. Slnko sa k nemu pritúlilo bližšie. Akoby vedelo, že nemilosrdný osud skrivil Tonkove nôžky a zovrel ich do svoreňa gypsu. A Tonko zahľadel sa svojimi ako trnka veľkými očkami do svetla.

„Neplač, Toničko, dnes pôjde s tebou mamička ďaleko, ďaleko... Dnes je nám slnko dobroprajné a môžeme sa vybrať cez hory na púť.“

„Zaveziem ťa, synáček, do veľkého mesta...na detskú kliniku. Tam za mestom vo veľkej, múrom obohnannej záhrade usmeje sa na teba Láska milosrdenstva. Ako stany na morskom pobreží sú tam rozostavané bielučké postieľky. Jedna z nich bude tvoja. A sestry opatrovníčky majú ku každému maličkému toľko lásky ako vlastná mamička.“

Takto uchlácholila svojho rozplakaného maličkého mučenika a vybozkávala jeho poblednuté líčka.

„Pod', miláčik...oblečieme sa a pôjdeme za slnkom... Tam budeš môcť bežkať a hrať sa s jeho lúčmi v piesku ako druhé, zdravé deti.“

Ešte predošlý večer zamotala do ručného kufríka jediva. Pribalila vajíčok i hrudku tvarohu a masla do daru pre svoju krajanku, u ktorej bude v Bratislave spať... Dobré je mať všade známych a pozornosť poškodiť nemôže. Keď ona, matka, odcestuje, zájde ona na kliniku za jej Toničkom, aby jej podala o jeho stave listovú správu. A predsa bude spokojnejšia – hoci vie, že ho dáva do najlepších rúk.

Až do Porubky ju vyprevádza sestra, aby jej pomohla odniesť striedavo kufor a synáčika, ktorého položili do improvizovanej nôžky červenými pruhmi pretkáwanej plachtičky. V rečiach ubehne cesta ako voda.

Na chrbte svojich nosičiek sa Toničko hojdá ako v kolíske, až naraz sladko zaspinkal, súc omámený sviežim ranným povetím.

III.

V horách obloha ľahko mení svoju tvár. Dopoludním sa ti slnko môže ceriť na plný úsmev...popoludním ľahko priženú sa odkiaľsi mráčiky, z ktorých môže podvečer byť sneh. I teraz tých niekoľko ranných kúdolov začalo sa roznášať. Slnko sa hralo s nimi na schovávačku. Raz ono zmizlo...zasa kúdole sa rozprchávali... Chvíľu sa láska ligotom snehových kvetín a zasa mizne za nepreniknuteľnou húšťou ako kričie zoskupených mračien.

Posluhovačky zimy sa odohnať nedali. Neúnavne pradú svoj nepriezračný závoj, ktorým zamýšľali predčasne zastrieť usmiatu tvár slnka – ešte kým zájde za obzor.

Som na postriežke. Je mi treba využívať jasné okamihy pre momentky. Mám ešte tri filmy. Obkľučuje ma dedinská zvedavosť. Pohovorím si s okoloidúcimi aspoň niekoľko slov.

Poznajú ma. Vedia, že zbieram piesne...opisujem ich starosvetké zvyky „ako to bývalo indá“. Bola som i na krštení i na svadbe. Jedna ženička pri mojom vyzvedaní sa posmeľuje druhú: „Pani notárka sú ako my, tej môžeš všetko rozprávať.“ Rozumiem im a oni mne...

Minuli tri hodiny popoludní. Nebo sa vždy viac a viac zaťahuje. Dnes sa zotmie skôr, treba mi pomyslieť na návrat domov. Aspoň ešte u starého baču Černického(1) sa zastavím – pohľadkať dvoch šarvancov, jeho vnukov. Azda bude mať hrudku ovčieho syra na predaj.

Chcem zaskočiť na chvíľu i k richtárovcom. Nestačím sa vyhovárať, čo ma každý zvoláva na kúsok posedenia. Musím sľúbiť, že ich nabudúce neobídeme.

Kamarátska pani richtárka(2) ma vystrojila na koniec dediny. To vždy tak... V jej prítomnosti okrejem dvojnásobne. Jej slová sú ako najživšia obraznosť v ľudových výrazoch a porekadlách.

Ona je typická „Pšenáčka“ (alebo kratšie „Pšenka“, ako ich krátko prezývajú). Oslovujem ju len kamarátsky: Magdalénka.

Keď si „pani notárka“ idúcky zapisuje, čo ona práve „vytreskne“, vie sa Magdalénka zvonivo zasmiať. Veľa vie rozprávať. Jej slová sú samý smiešok – ako vlnky jarnej bystrinky. Nestačím sa do jej výrazov započúvať.

I Magdalénka sa so mnou lúči. Prichodí jej dozrieť na do-

mácnosť. V nedeľu sa celý dom kadesi porozbieha, takže všetko ostane na nej. Ako obyčajne, dodáva i teraz: „*Nech sa dobre mávajú a nemajú mi niččo za zlé...*“

IV.

Tmavé mračno zachmúrene odsotilo zapadajúce slnko. Nápadne sa pritom stmilo, ako by sa strojil padať hustý sneh. Z briežka ešte raz dedinku objímam pohľadom. Inokedy idúc obyčajne sa stretávam s ľuďmi a furmanmi, čo vozia siahovice. Ale v nedeľu je mi dedina v celej šírke k dispozícii. Obzriem sa, či niekto predsa nejde. Bolo by veselšie...

Na vršok prichádza ženička s prehnutým chrbtom. Nesie batoh. Na dlani pravej ruky, ktorou si pridrižiava uzol nôšky, má zakvačený uzlíček s fľaškou. Líca jej horia, vyštípané zimou a námahou. Ľavú ruku jej k zemi sťahuje váha ručného kufrika.

Natriasa batoh, z ktorého vytŕčajú rožky ružovej belaso pruhovanej podušky, kde čosi zafikalo...

„*No neplač Toničko, čochvíľa budeme doma...*“ – prehovorí a chlácholivo rozkolísava svoje kráčajúce telo, z boka na boka...

Srdce mi zalial hrejivý prúd. Bol to súcit. Zošúverený batôžtek sa rozplakal.

Prehovorím k nej.

„*Zle je mu tak skrčenému,*“ – vraví mi, rozprávajúc o maličkom v nôške. „*Už sa vybúval. V Porubke som ho nakrmla, spal doteraz...*“

„*Počkajte, tu pri zábradlí mosta vám ho napravím.*“ Nazriem do noše. Zúbožené dieťa! Perinka je od mnohého natriasa-

nia zošmyknutá a plachta reže do telička.

Napravila som mu lôžko. Z čistej hĺbky nebových očičiek na mňa zažiaril úsmev. Ich jas je krajší a oslnivejší ako jas toho môjho slnka.

„Ukážte kufor, ponesieme ho spoločne: každá za jednu ruku.“ Bola to moja skromná pomoc a vďaka za anjelský úsmev malého Tonička. Kufor bol ťažký – i okolnosti, v ktorých mladá žena žila. Poznávam to zo srdečného rozhovoru, ktorý sa medzi nami rozvinul. Zavše Toničkovo lôžko naprávam – len aby som bola obdarovaná jeho úsmevom. A vždy sa mu ústočká zošpúlili k úsmevu...azda sa mu už leží dobre.

Začal poletovať snežík. Idúc cez park, zvedavé pohľady ľudí si nevšímam. Došli sme na stanicu električky. V teplej miestnosti malej čakárne bolo ako v raji.

Tonka sme rozmotali. Ako rád by bol kopal nôžkami, ale nešlo to. Boli v gypse...

Len na tváričke mu sedel veľký úsmev, od ktorého som sa ťažko vedela odtrhnúť. Pobudla som s nimi chvíľu... A ten jeho veľký úsmev pohltil moju únavu.

V ten deň usínala som neobyčajne šťastne.

Irena Molecová-Vagačová

Text zredigoval a na publikovanie pripravil:

Mgr. Martin Malo (Trenčianske múzeum v Trenčíne)

(1) Imrich Černický od Malov (1868-1945).

(2) Magdaléna Václavová rod. Bajzíkova od Kazíkov (1903-1976), manželka vtedajšieho richtára Jána Václava.

Potok Teplička

(O potoku, ktorý preteká Omšením trochu inak.)

Už naši predkovia zistili, že voda v potoku sa dá využívať i na technické účely. V Omšení boli tri stavidlá, ktoré odrážali vodu na pohon zariadenia. Horné stavidlo bolo v Stavčekoch. Bol to tretí dom od potôčka, ktorý tečie pri hornej kaplnke do potoka. Tam bol hlavný potok prehradený a časť vody tiekla do malého potoka. Malý potok bol ešte napájaný z potôčka na kanáli a potôčka pri cintoríne od Pánisov. Tento malý potok tiekol samospádom od stavidla bokom kanála a ďalej súbežne s hlavnou cestou. Potom pretekal nižšie starých domov u Mojžišov a Špačkov. Dom u Špačkov je už zbúraný. Nižšie Špačkov od cintorína znovu tiekol malý potok súbežne s hlavnou cestou do mlyna u Škrovánkov.

Dolné stavidlo bolo pri dolnej zástavke, tam odrážalo vodu do ulice, ktorá tiekla okolo ihriska. Do nej sa napájal potôčik, ktorý tečie pod ihriskom. Tento malý potok poháňal mlyn pána Rosinu. Tretie stavidlo je za parkoviskom na Baračke, ktorá bola do roku 1974 súčasť Omšenia. Časť vody bola odvádzaná bokom v parku a poháňala elektrárňu v Trenčianskych Tepliciach. Budova elektrárne stojí v parku vedľa evanjelického kostola a stavidlo je v súčasnosti technickou pamiatkou, i keď neudržiavanou. V roku 1948 po znárodnení súkromné mlyny postupne strácali opodstatnenie. V roku 1962 sa ukončila regulácia potoka. Preto mlyny, stavidlá a malé potoky postupne zanikali. Vymyslieť, zamerať, aby voda samospádom pretekala a ručne vykopáť takú dĺžku, za to patrí naším predkom obdiv a uznanie.

Ján Baláž

Svadba čiže veselie

Svitol slávnostný deň sobáša. Družice spevným obradom pripievajú mladuche partu a zelený vienok z rozmarínu. V zduchovených očiach mladuchy zapáľuje sa tlmiený ohník tajomných predtúch a túžba zahalená panenskou osťahavosťou. Z pier družíc sa mätko sa vlní piesenka: *Nič sa vy panenky nestarajte, len si vy vienočky zachovajte, jako je to pekne pri sobáši, keď vienok zelený hlavu krásli...*

Čas posunuje chvíľu. Nachádza okamih, keď sa načim pobrať do chrámu Božieho. Tu starý svät prehovorí: „Milí priatelia, čas ubieha ako voda do mora večnosti. Teda nadišla hodinka, aby sme cestu do chrámu Božieho nastúpili.“ Mladoženisi si pokľaknú. Dostávajú požehnanie od rodičov.

Hudba sprevádza svadobnú družinu do kostola. Všade sa hemžia zvedavci.

Ženích a mladucha pristupujú k oltáru s nemo prosebným pohľadom. A svätý obrad plní ich srdcia i duše nepochopiteľnou nadľudskou silou. Rastie ich povedomie, že s Božou pomocou nastupujú spoločnú cestu krušným životom. Keď im pán farár nastokne obrúčky na prsty – spojac im ruky v ohnivko lásky – celou ich bytosťou preniká svätosť obradu a vernej prisahy: „Sľubujem. Tak mi pán Boh pomáhaj.“ Pevná viera v Boha – to je ona životná pieseň, ktorá všetky zlé predtuchy rozháňa, aby sa duše snúbencov vo všetkých životných okolnostiach v láske k Bohu spolu mohli družne posilňovať. Hľa sviatosť stavu manželského!

Mladý, Bohom požehnaný pár istým krokom kráča od oltára. A celý svadobný sprievod sa vracia domov. Hudba veselo vyhráva. Krstná mať a široká nesú kôš koláčov, čo mladucha rozdáva medzi ľuďmi.

Vpredu vo sprievode mládenci zavýskajú a poskakujú v mladistvej bujarosti, poberúc zo zadných radov dievča, vystriedajúc každú pri pochodovej pesničke *Jedna hora, dve hore, dve horičky zelené...* Takto svadobčania prídu až do domu rodičov mladuchy.

Zákony sú zákony! Pred domom je brána zahataná. Dve dievčatá ju zastavili s vystretou stuhou, priviazanou na ďalšími stuhami omotaných konároch stromčekov, ktoré držia dvaja mládenci... Načim veru zaplatiť, len tak sú prepustení. Prestrkujú sa popod stuhu s veselým smiechom, keď sa naraz ktorýsi potkne, azda náročky.

Doma už čaká otec i mať. Neboli pri sobáši, keďže je veľa chystačky. A pytač – býva to zvyčajne krstný otec – preriekne: „Moji milí svokrovia, priviedol som vám vaše deti z chrámu Božieho, kde boli Duchom Svätým posvätení a siedmou sviatosťou potvrdení.“ Tu si deti pokľaknú a rodičia ich požehnajú. Široká (krstná mať) im dáva lízať med – aby bol ich život sladký. Potom sa odoberú do krčmy, kým doma hostinu pripravujú.

Zatiaľ krstná mať so susedkami vypravujú periny na voz a odspievajú rozlúčku. Za nevestu, za otca, matku, sestry, bratov a susedov. „*Ej sadaj sadaj srdce rozmilé, už ti nikto nespomôže, všetko je tvoje. Štyri kone stoja pozapráhané, ach jakože bych smútná sedela, ešte som sa od mamičky neodebrala. Zostávajú mamko zdravá, boly ste mi niekedy sladká, už nebudete.*“ Opätujú nápev s inou odobierkou, postupne od všetkých. Spievajúc prevážajú potom duchny po dedine až ich odvezú do domu ženícha. Tam je už postel' pripravená. Na spodok vložajú trnia. Tiež jednu priečnu dosku vyberú, aby spadli. Mladým ľuďom tým pripomenú, že na

svete nie je všetko bez prekážok. Na spodnú plachtu zasa nasypú cukru – aby sa mladí radi mali.

Keď rodičia požehnávajú novomanželov, svadobčania im spievajú: „*Už tebe Mariška svadbu začínajú...*“ „*Dievočka chudobná...*“

Z hostinca ich povolá zväč k pripravenej hostine. Svadobníci si posadajú okolo stola. Kým si popíjajú, mladica sa vytratí z izby a objaví sa strašiak, poberajúc sa rovno k ženíchovi. Bezohľadne ho napadne:

„*Ták a ty sa ženíš? L'afa ho! Na mňa a na decko ako vidím si už zabudol. Ale to nejde. Lebo si ma vezni, lebo ma vyplať.*“

Nuž po dlhom zdráhaní ju ženích vyplatí, len aby sa jej striasol. Nato prvý družba za sprievodu hudby privádza pravú mladuchu. Všetci radostne vykriknú: „*To je ona, to je tá pravá!*“ A keď si ju ženích posadil vedľa seba do bezpečia, všetci hladným hrdlom volajú po jedle: „*Daj daj daj, Bože požehnaj.*“ Prinášajú jedlá. Večerná hostina sa volá radostník. Podáva sa syr, huspenina, polievka, krupičná kaša, dvoje pečienok, pajšel, šišky, cukrovinky.

Pri večeri sa rozdáva dary. Krstná mať daruje mladuche plátno, pre proroka, ktorý nech je do roka. Krstný otec nejakú tú 50 korunku, kým manžel príde ku zárobku... Ved' je samozrejme, že začas na robotu ani nepomyslí. Bude sa len okolo sukien svojej mladej ženičky obšmietať. A tak každý odovzdá svoj podarúnek, či už uteráky, ručníky a iné užitočné veci. I mladucha opätuje dary nejakou malou pamiatkou. Veselosti pribúda. Upíjajú si. Poháre štrngocú na pozdravy všetkých milých prítomných. A zasa je to spev, ktorým nahrádzajú zdravice: „*Starý svät, starý svät, nevedel vypýtať, nevedel bože môj otčenáš vyčítať.*“ – „*Široká, široká, jako hus divoká, chytajte ju sväti, až vám neuletí.*“ – „*Družba náš, družba náš, akú ty službu máš.*“

Tu sa objaví kuchárka a už ju vítajú spevom: „*Kuchárky, kuchárky, ako ste varili, nemastné neslané na stôl ste nosili.*“ A z vďačnosti skladajú i pre ňu peniažky na tanier. To na boľačku, keďže sa pri varení akiste opálila, obarila. Lebo ved' chuderka má i ruku poviazanú!

O polnoci nevestu čepčia. Lúčenie s panenským stavom krásnymi piesenkami! Všetko je v tom speve – tajomná predtucha posvätej túžby, tlmená zádumčivosť nad strategickým vienkom, radosť, veselosť zdravých životných názorov. Mladucha akoby šla na úvod: s horiacou sviecou pochodí po izbe, pri čom jej ostatní spievajú: „*Ešte mi zahrajte hudcovia moji, ale musíte hrať po mojej vôli, jestli nezahráte ešte sa vrátim, môj zelený vienok ešte pozlätim.*“ – „*Stratila som partu, zelený veniec...*“ a pri zvukoch tejto pesničky jej strhnú partu. V komore potom vymení si sobášne šaty za rúcho ženy.

Hostina pokračuje ďalej v dome mladoženícha. Pred domom sú nahádzané polienka. Či ich len nevesta zdvihne? A veru – už sa ohýba, aby ich odložila! „*Bude z nej dobrá gazdiná...*“ – takto hŕta svokruša.

Sotva vstúpi do izby, vyskočí na stôl, zavrtí sa s makovou caltou – na znak toho, že sa tu už cíti dobre.

Zábava končí až nad bielym ránom, keď si napokon zanôtia: „*Pod' me domov, pod' me...*“ – „*Dobrá noc aj tomu domu, kde sme mali dobrú vôľu... Dobrá noc aj tej materi, ktorá chová synov, dcéry – ktorá chová synov, dcéry...*“

Irena Molecová-Vagačová

Text zredigoval a na publikovanie pripravil:
Mgr. Martin Malo (Trenčianske múzeum v Trenčíne)

Milovala našu dedinu a jej tradície

V obecných novinách č. 3/2016 (str. 10) sme uverejnili skôr neúplný životopisný príspevok o žene, ktorá si Omšenie vybrala za predmet subtílného bádateľského výskumu. Irena Molecová-Vagačová (1896-1972) zostáva naďalej neznáma, vedeckou obcou i verejnosťou nedocenená a preto si pri príležitosti 45. výročia jej úmrtia (6. marca t. r.) zaslúži opätovné pripomenutie.

Z viacerých nezverejnených článkov pani Molecovej-Vagačovej sme vybrali a po jazykovej úprave čitateľom obecných novín sprístupnili stať Svadba čiže veselie a text Úsmev nedele, vypovedajúci o vrúcnom vzťahu k obci a jej obyvateľom, ktorý možno datovať len približne do rokov 1939-1940. Originály článkov – strojopisy sa nachádzajú v archíve Rímskokatolíckej cirkvi, farnosť Omšenie.

Mgr. Martin Malo (Trenčianske múzeum v Trenčíne)

Irena Molecová-Vagačová a dievčatá z Trenčianskej Teplej
Foto: Súkromný archív Pavla Veselého

Novoročné stretnutie akcionárov spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie

Vo štvrtok 26. januára 2017 sa uskutočnilo v Trenčianskej Turnej tradičné novoročné stretnutie akcionárov spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie a.s. s vedením spoločnosti. Akcionárov spoločnosti (mestá a obce) zastupovali na stretnutí ich štatutárni zástupcovia, starostovia a primátori. Na úvod vystúpil s prejavom generálny riaditeľ spoločnosti TVK a. s. Ing. Jozef Gajdoš, ktorý privítal všetkých prítomných a informoval ich o úspešnom ukončení projektu Intenzifikácia ČOV, odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou v trenčianskom regióne. Po ňom sa ujal slova podpredseda predstavenstva akciovej spoločnosti TVK a podpredseda Trenčianskeho samosprávneho kraja Ing. Jozef Trstenský, ktorý zhodnotil celý projekt a informoval prítomných o aktuálnom stave napojenia jednotlivých obcí, v ktorých bola vybudovaná verejná kanalizácia (VK). V aktuálnom hodnotení sa naša obec nachádza na samom konci s aktuálne najnižšou napojiteľnosťou zo všetkých obcí, v ktorých bola v rámci spoločného projektu vybudovaná verejná kanalizácia. Percentuálny podiel napojenia na VK v našej obci činí len 26 %. Len pre porovnanie: obec s najvyšším počtom napojených nehnuteľností má aktuálnu napojenosť 95 %. Pre informovanosť občanov uvádzam, že na to, aby neboli finančné prostriedky na projekt zo strany štátu krátené a obec v tom-

to smere nejakým spôsobom sankcionovaná, je potrebná napojiteľnosť 85 % všetkých nehnuteľností v obci, ktoré boli zahrnuté do projektu. S takýmto percentom napojenia museli súhlasiť všetky obce (vrátane našej) zaradené do projektu ešte pred jeho realizáciou. **Z uvedených dôvodov - ale aj vzhľadom na zákonnú povinnosť pripojenia sa na verejnú kanalizáciu - si vás dovoľujeme požiadať, aby ste pripojenie svojej nehnuteľnosti na verejnú kanalizáciu zbytočne neodkladali a pokiaľ možno v čo najkratšej dobe, najneskôr však do 31.10.2017 zrealizovali.** Vybudovanie podomovej prípojky je potrebné nahlásiť písomne na zákazníckom centre spoločnosti TVK a. s., Kožušnícka 72/4, 911 05 Trenčín. Potrebné informácie, týkajúce sa vybudovania podomovej kanalizačnej prípojky nájdete na internetovej stránke spoločnosti TVK a. s. - www.tvkas.sk. Môžete sa však obrátiť aj na zákaznícku linku spoločnosti – tel č.: 0850 850109, e – mail: info@tvkas.sk.

Za Vaše pochopenie a súčinnosť pri napájaní sa na verejnú kanalizáciu vopred ďakujeme.

MA

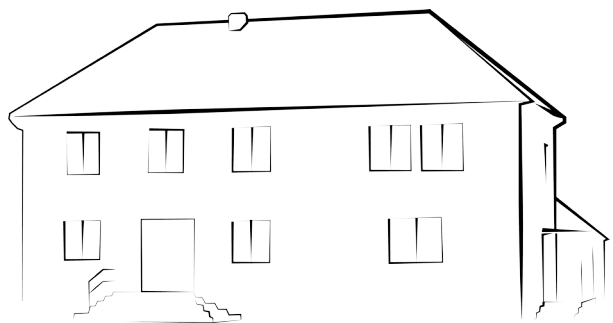
Aktualizácia pasportizácie hrobových miest

Oznamujeme občanom, že v nasledujúcom období sa bude na miestnom cintoríne prevádzať aktualizácia pasportizácie hrobových miest. V rámci aktualizácie sa pre lepšiu identifikáciu hrobových miest budú hrobové miesta označovať tabuľkami s číslami hrobových miest. Tabuľky sa budú lepiť na silikón.

Občania si po označení hrobového miesta číslom budú môcť ľahšie skontrolovať na Obecnom úrade v Omšeni, alebo na webovej stránke www.virtualnecintoriny.sk, či majú uzatvorenú zmluvu na hrobové miesto, alebo či majú zaplatený poplatok za hrobové miesto.

Náš KULTURÁK čoskoro OŽIJE!

Po dlhom období nečinnosti a chátrania sa Omšenský kultúrák dočkal svojej obnovy. Iste ste si všimli, že práce na obnove začali v novembri minulého roku, teraz už prebiehajú v plnom prúde. Teším sa, že čoskoro bude budova opäť centrom kultúrneho diania v Omšeni, ako tomu bolo v minulosti. Do konca roka 2017 by mala byť ukončená rozsiahla rekonštrukcia, budova dostane nový moderný vzhľad, pričom sa zachová jej dobový charakter. Kolaudácia je zamýšľaná koncom roka a otvorenie budovy s novým názvom „Omšenský kultúrák“ je naplánované na začiatok roka 2018. Verme, že tento termín neohrozia schvaľovacie procesy grantov z EU, ktoré by mali pomôcť pri financovaní vybavenia javiskovej techniky v spoločenskej sále.

Omšenský Kultúrák

Určite ste postrehli ruch na námestí už koncom minulého roka, kedy sa začali búracie a čistiace práce. Stavbári odstránili niektoré priečky, rozobrali drevenú konštrukciu javiska a balkónu a vybagrovali hľadisko do hĺbky 60 cm pod úroveň podlahy. Hlinený podklad vymenili za štrk. Sála je pripravená na betónovú dosku, hydroizoláciu, tepelnú izoláciu, poter a parkety. Takýto podlahový šat dostanú aj ostatné priestory kultúráku vrátane prístavby. Z povaly sa odstránila vrstva škarobetonu a zo stropu sa strhli podhľadové omietky. K obnaženej stropnej konštrukcii a krovu sa vyjadrovali viacerí odborníci na strešné konštrukcie. Všetci sa zhodli, že drevená konštrukcia strechy a stropu je až na malé nedostatky v dobrej kondícii a nevyžaduje si výmenu. Aj výpočty statika Pavla Tvrdoňa z Omšenia potvrdili, že väzníky sú kvalitnej konštrukcie a pevnosť jednotlivých prvkov strešnej a stropnej konštrukcie vychádza s dostatočnou rezervou. Napriek tomu, že architekt už mal navrhnuté dispozície podkrovia - šesť izieb hotelového typu a jeden apartmán, konečné rozhodnutie znie, že strecha ostane pôvodná. Správnosť rozhodnutia potvrdil prieskum trhu, ktorý ukázal, že obsadenosť izieb by neprekročila 15%. Navyše, Regionálny úrad verejného zdravotníctva považoval ubytovanie nad spoločenskou sálou za nezlučiteľné s kultúrno-spoločenskými akciami.

Začiatkom roka prišli na rad sanačné, spevňovacie a izolačné práce na stropoch a krove Omšenského kultúráku, čím sa vytvorili základné podmienky pre ďalší postup rekonštrukčných prác. Fotky a video z týchto prác si môžete pozrieť na stránke www.omsenskykulturak.sk. Bolo potrebné

vymeniť len časť pomúrnic a spevniť stolicu vzperkami. Krov bol očistený od nečistôt. Napadnuté časti krovu a aj stropov boli okresané a tým zbavené poškodeného dreva od červotoča. Následne boli impregnované chemickým prípravkom. Práce začali nad javiskom. Strop nad javiskom bol spevnený spriahnutím s novou vrchnou vrstvou trámov. Taktiež podperné stĺpiky stolice a krovu boli ukotvené na nové trámy, na ktoré bude kotvená svetelná technika javiska. Pridaním nových trámov vznikol priestor pre 40 cm tepelnej izolácie. Strop nad hľadiskom je riešený stropnými trámami, ktoré sú položené na hlavné nosné trámy plných väzieb stolíc. Jedná sa o tri polia, z ktorých stredné bolo zdvihnuté o 30 cm a jedno krátke pole bolo zdvihnuté o 70 cm. Hlavné nosné trámy boli spevnené drevenými príložkami, a krížom vystužené fošňami. Strop nad vstupnou časťou bol spevnený ďalšou vrstvou trámov, ktoré sa spriahli so starými. Pri rekonštrukcii bolo použitých 8,5 m³ reziva, 604m² tepelnej izolácie a 20 l chemického prípravku proti červotočom. Tieto práce realizovala firma Gallo s.r.o. z neďalekej Dobrej pri Trenčianskej Teplej. Správu firmy Gallo s.r.o. z vykonaných prác na kultúráku si môžete pozrieť na stránke www.omsenskykulturak.sk.

V marci sa práce presunuli aj do prístavby, kde prebieha búranie podláh, omietok a stropov. Priestory prístavby boli nevyhovujúce a vlhké. Pod tenkou vrstvou poteru sa ukrývala len škvára a zemina, stropy boli palachové a steny si vyžadovali sanáciu proti vlhkosti.

Niektorí obyvatelia Omšenia mali obavy zo zatvorenia pekárne Homôlka počas rekonštrukcie. **Dobrou správou je, že predajňa pekárne bude otvorená počas celého obdobia realizácie prác na kultúráku.** Najskôr sa obnoví zadná časť prístavby, kde bude predajňa presťahovaná, potom budeme s prácami pokračovať v prednej časti od námestia. V priestoroch, kde je predajňa pekárne teraz, bude kaviareň s reštauráciou a predajňa zmrzliny. O iné prevádzky v kultúráku zatiaľ nikto neprejavil záujem.

Na stránke www.omsenskykulturak.sk si môžete pozrieť dispozičné riešenie budovy. Novinkou napríklad je, že balkón v sále bude o 40 cm kratší a o 20 cm vyšší. Balkón bude prepojený s prvým poschodím a bude sa z neho prechádzať aj na terasu nad prístavbou. Takto sa vytvorí atraktívna galéria v modernom štýle s východom na strechu. Aj prístavba sa bude nadstavovať, ale o tom vám porozprávam v ďalšom vydaní Omšenských novín.

Nebolo to vôbec jednoduché rozhodovanie, keď som sa púšťal do náročného projektu obnovy. Pamätám si však, ako nás v minulosti obohacovali zážitky, spoločenské podujatia a rôznorodé dianie v našom kultúrnom dome. Rád by som

rovnaké podmienky vytvoril aj mladšej generácii. Aby bol pre ňu život na vidieku prijateľný a nepovažovala ho za dočasnú nevyhnutnosť, z ktorej by chcela čím skôr uniknúť.

Verím, že zrekonštruovaná budova Omšenského kulturáku zatriaktívni našu obec, prispeje k rozvoju turizmu a tak prinesie prosperitu obce a nás všetkých, ktorí tu žijeme. A to ma utvrdzuje v tom, že moja námaha, ako aj námaha tých, čo realizujú práce na kulturáku, má zmysel.

Vlado Repiský

Kam za kultúrou: aktuálna výstava na Trenčianskom hrade

28. februára 2017 bola v objekte Kasárne Trenčianskeho hradu slávnostne otvorená nová výstava „Valaská kolonizácia – samostatne a pritom spoločne“, ktorá je dielom Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici, Ovčiarkeho múzea v Liptovskom Hrádku a Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Výstavu otvoril a prítomným hosťom sa ako prvý prihovoril riaditeľ Trenčianskeho múzea Peter Martinisko. Nasledovala riaditeľka Vlastivedného múzea Petronela Rágulová a niekdajšia riaditeľka múzea, etnografka Viera Praženicová. Odborný pracovník Trenčianskeho múzea Martin Malo stručne charakterizoval fenomén valaskej kolonizácie na severozápadnom Slovensku a na Morave a vyjadril nádej, že spolupráca príslušných múzeí bude pokračovať aj naďalej. Mladý talentovaný inštalačný technik, konzervátor Trenčianskeho múzea v Trenčíne, grafik a výtvarník Martin Šiko sa zaslúžil o mnohostrannosť a pestrosť prezentovania exponátov, čím výrazne prispel k pozitívnemu dojmu zúčastnených.

Spoločný projekt múzeí je venovaný pamiatke rodáka z Dolnej Súče profesora Jána Podoláka (1926-2017), vynikajúceho predstaviteľa slovenskej národopisnej vedy, ktorý sa zaoberal najmä agrárnou kultúrou, ovčiarstvom i pastierstvom a v roku 1974 zorganizoval už siedmy ročník medzinárodného seminára Seminarium ethnologicum (na tomto týždeň trvajúcom odbornom kurze domáci aj zahraniční bádatelia, pedagógovia a študenti etnografie skúmali vybrané lokality v okolí Trenčína, vrátane Omšenia a Dolnej Poruby).

Výstava poteší obzvlášť milovníkov ľudových tradícií, histórie a národopisu. Verejnosti je prístupná v objekte Kasárne na Trenčianskom hrade v rámci prehliadky hradu až do 31. augusta 2017. V mene celého kolektívu pracovníkov Trenčianskeho múzea v Trenčíne srdečne pozývame!

-art-

Spoločenská kronika

Noví občiankovia

Diana VÁCLAVOVÁ	č. 452
Matúš STEHLIK	č. 560
Eduard HALÁSZ	č. 875
Radoslav RAJEC	č. 211
Adela PIŠTOVÁ	č. 93
Júlia BLIŽŇÁKOVÁ	č. 674
Matias KAZÍK	č. 632
Alžbeta BARINKOVÁ	č. 695
Marko SAMUHEL	č. 470
Martin PECHANEC	č. 168

Blahoželáme

Životného jubilea sa dožívajú

50 rokov

Peter SMOLKA	č. 11
Marcela FILINOVÁ	č. 237
Rastislav RAJEC	č. 211
Elena VRANOVÁ	č. 436
Pavol KRISTOFÍK	č. 706
Dušan SUCHÝ	č. 188
Peter BAJZÍK	č. 505

60 rokov

Helena HOMOLOVÁ	č. 159
Pavol BARINKA	č. 477
Marta KIJÁCOVÁ	č. 364
Eva PADYŠÁKOVÁ	č. 89
Jarmila MARČEKOVÁ	č. 608
Štefan HORŇÁK	č. 171
Mária KRAJINSKÁ	č. 516

70 rokov

Pavol MARČEK	č. 104
--------------	--------

75 rokov

Irena HADÁROVÁ	č. 291
Agnesa VRAŽDOVÁ	č. 29
Július MOJŽIS	č. 418
Júlia TAŠÁROVÁ	č. 358
Štefan VÁCLAV	č. 466

80 rokov

Ing. Pavol KIAC	č. 390
-----------------	--------

85 rokov

Anna HOMOLOVÁ	č. 257
Anna KOTEŠOVÁ	č. 123
Jozef TVRDON	č. 404
Stanislav TVRDOŇ	č. 475

95 rokov

Magdaléna GAŠPAROVÁ	č. 253
---------------------	--------

Navždy nás opustili

vo veku 75 rokov	
Margita KOHUTOVÁ	č. 30
vo veku 92 rokov	
Štefan TINKA	č. 238
vo veku 67 rokov	
Miroslav SAMUHEL	č. 528
vo veku 84 rokov	
Anna KIČÍKOVÁ	č. 34
vo veku 81 rokov	
Anna ŠKROVÁNKOVÁ	č. 379
vo veku 84 rokov	
Jozef BARINKA	č. 545
vo veku 62 rokov	
Jana GALIOVSKÁ	č. 54
vo veku 76 rokov	
Anna NUNHARDTOVÁ	č. 26
vo veku 79 rokov	
Oto VRAŽDA	č. 29
vo veku 36 rokov	
Lenka MATUŠKOVÁ	č. 145

Daň za ubytovanie

Od 1.1.2016 sa v obci Omšenie zaviedlo platenie dane za ubytovanie.

§ 9

Daň za ubytovanie

1. Sadzbu dane určuje správca dane, v súlade s ust. § 40 zákona o miestnych daniach v eurách na osobu a prenocovanie v obci Omšenie vo výške **0,50 €**.

Platiteľ dane je povinný správcovi dane predložiť oznámenie - písomný výkaz vybratej dane raz štvrtročne, do 15 dní po ukončení štvrtroka.

Oznámenie – písomný výkaz musí obsahovať :

počet ubytovaných osôb, počet prenocovaní a výšku dane.

Oznámenie musí okrem výkazu vybratej dane obsahovať aj identifikačné údaje platiteľa dane, t.j. meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu, ak je daňovníkom fyzická osoba; názov alebo obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, IČO, meno a priezvisko štatutárneho zástupcu právnickej osoby, ak je daňovníkom právnická osoba alebo podnikateľ.

„Knihu ubytovaných“ treba predložiť spolu s oznámením.

2. Na účely dane je platiteľ dane povinný viesť evidenciu dane z ubytovania vybratej od daňovníkov v „Knihe ubytovaných“, ku ktorej musia byť doložené potvrdenia o zaplatení dane daňovníkmi (očíslovaný príjmový doklad) a ktorá musí obsahovať nasledovné údaje:

meno, priezvisko, adresu trvalého bydliska, číslo OP alebo pasu, alebo iného dokladu preukazujúceho identitu ubytovaného, dátum narodenia, deň príchodu, deň odchodu, počet prenocovaní a túto evidenciu predložiť k nahliadnutiu správcovi dane po ukončení štvrtroka.

Platiteľ dane vyberá daň z ubytovania nasledujúci spôsobom:

Platiteľ dane vystaví daňovníkovi očíslované potvrdenie o zaplatení dane, v ktorom uvedie: meno, priezvisko, adresu platiteľa poplatku, počet ubytovaných, počet nocí, sadzbu za noc a celkovú sumu na zaplatenie dane.

3. **Platiteľ dane odvádza daň z ubytovania správcovi dane:**

- a) v hotovosti do pokladne správcovi poplatku
- b) bezhotovostným prevodom na účet správcu poplatku
- c) poštovým peňažným poukazom na príslušný účet správcu poplatku

Lehota na zaplatenie dane z ubytovania je do 15 dní od predloženia písomného výkazu.

OMŠENSKÉ NOVINY: Občiansky štvrtročník, vydáva Obec Omšenie, IČO 00 311 880.

Redakčná rada: Predsedníčka redakčnej rady: Marcela Malová, Šéfredaktor: Mgr. Martin Malo, Členovia redakčnej rady: Ľubica Malová, Mária Škrovánková, Helena Matuščinová. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obec Omšenie, 914 43 Omšenie 330
E-mail: omsenskenoviny@gmail.com, EV 3209/09 ISSN 1339-3197, Budúca uzávierka Omšenských novín: 5.VI.2017, Náklad 500 ks.

Grafická úprava a tlač LEOPRINT s.r.o. - Trenčín. **Redakcia nezodpovedá za obsah dodaných článkov.**

TLAČIARENSKÝ ŠKRIATOK MOŽNÝ.